

Plan för barn- och elevhälsa

YTTERNÄS SKOLA 2021–2022

Tillkännagivits för bildningsnämnden den 25.08.2021

Innehåll

Inledning.....	2
Syftet med barn- och elevhälsa.....	3
Det uppskattade behovet av elevhälsotjänster under läsåret 2021.....	3
Elevhälsogrupp.....	4
Rätt till barn- och elevhälsa.....	6
Kontakt till barn- och elevhälsan.....	6
Behandling av enskilda barn- och elevhälsoärenden.....	6
Barn- och elevhälsa i samband med disciplinära åtgärder.....	7
Barn- och elevhälsotjänster.....	7
Information om skolhälsovården.....	7
Information om enhetens kuratorstjänster.....	8
Information om enhetens psykologtjänster.....	9
Samarbete inom barn- och elevhälsan.....	10
Samarbete med utomstående.....	10
Samarbete med eleven och deras vårdnadshavare.....	10
Samarbete gällande stöd för lärande och skolgång.....	11
Sekretess inom barn- och elevhälsan.....	12
Utarbetande och förvaring av barn- och elevhälsojournaler.....	12
Utvärdering och uppföljning av barn- och elevhälsan.....	12

Utarbetandet av denna plan har gjorts utgående från Landskapsregeringens direktiv 02.03.2021 (ÅLR 2021/837. Detta dokument är skrivet enligt Ålands landskapsregerings mall och texter, men specifikt om Mariehamns stads skolor.

Inledning

Barn- och elevhälsa är en viktig del av grundskola. Eleven har rätt till en trygg pedagogisk miljö. Det innebär såväl fysisk och psykisk som social trygghet. Målsättningen med barn- och elevhälsan är att skapa grundförutsättningar för elevens lärande, en frisk och trygg lärmiljö, skydda den psykiska hälsan och förebygga utslagning samt främja välbefinnandet inom hela skolgemenskapen.

Planen för barn- och elevhälsan baserar sig på LL om barnomsorg och grundskola (2020:32, LBG). Syftet med planen är att beskriva hur barn- och elevhälsan ska genomföras, utvärderas och utvecklas. Barn- och elevhälsoplanen för grundskolan ska tas med i välfärdsplanen för barn och unga (enligt tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen 2008:97).

I uppgörandet av denna plan medverkade:

- bildningschef
- skolpsykolog
- skolkurator
- skolhälsovårdare
- speciallärare
- rektorer och biträdande rektorer

Syftet med barn- och elevhälsa

Barn- och elevhälsa innebär att främja och upprätthålla elevers utveckling och lärande, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välbefinnande. Målet är att arbeta förebyggande och att säkerställa tidigt stöd för dem som behöver det samt att upprätthålla en barn- och elevhälsa som stödjer hela verksamheten. Utöver det har eleverna också lagstadgad rätt till individuella elevhälsotjänster. I barn- och elevhälsan ingår också att se till verksamhetens handlingsförmåga i problem-, olycksfall- och krissituationer. Det är viktigt att målen för den gemensamma barn- och elevhälsan syns i all verksamhet i grundskolan och i verksamhetsmiljön.

Arbetet inom barn- och elevhälsan grundar sig på konfidentialitet och ett respektfullt förhållningssätt till barnet, eleven och vårdnadshavaren samt på att stödja delaktighet.

Planen för barn- och elevhälsa ska uppdateras årligen.

Det uppskattade behovet av elevhälsotjänster under läsåret 2021

Elevernas upplevelser av sexuella trakasserier har undersökts i KiVa-utvärderingen våren 2021. Utgående från resultaten kommer följande åtgärder att vidtas under läsåret 2021-2022 för att motverka sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier är en form av mobbing som följs upp och behandlas inom ramen för KiVas antimobbingprogram samt andra åtgärder riktad mot personal och elever under läsåret 2021-2022.

Åtgärder:

Inledningsvis önskar vi belysa den annorlunda vardagen vi levt i, både i och utanför skolan, de senaste 1,5 åren i och med Covid-19 samt alla nya restriktioner och regler det inneburit. Många människor har mått dåligt då de oroar sig över jobb, ekonomi, hälsa, familj etc. Skolan är en spegling av samhället och vi tror att vårt resultat i senaste KiVa-undersökning påverkats av detta.

Vi ser att oönskad fysisk beröring ökat i de högre klasserna. En av orsakerna kan vara att eleverna uppmanats hålla avstånd och de har inte haft tillåtelse att fysiskt beröra varandra. Ofta leder förbud till det motsatta liksom de flesta människor faktiskt har behov av fysisk närhet. Då fysisk kontakt inte varit tillåten har det varit svårt att arbeta kring detta t.ex. genom messagesagor och liknande i normala fall återkommande aktiviteter.

Vi kommer att arbeta med:

- Rädda Barnens material "Stopp min kropp" och boken "Barnen i kramdalen" i de lägre årskurserna.
- Materialet "Livskunskap" i alla årskurser. I det nya ämnet hälsokunskap i åk 6 finns även temaområdet "min kropp" med där ämnet berörs.
- Bjuda in en föreläsare, förslagsvis Kristin Mattsson jämställdhetsombudsman, för att stödja personalen i hur arbetet mot sexuella trakasserier med eleverna kan se ut.
- Med fadderverksamhet i år i mycket större utsträckning än föregående läsåret. Ju fler eleverna lär känna desto större känsla av trygghet och fler att fråga om hjälp. Faddrarna är viktiga förebilder för de yngre eleverna.

Tidigare år har vi haft ordnade rastaktiviteter under en rast om dagen för att motverka utanförskap och få elever från olika klasser och årskurser hitta en gemenskap. Inte heller detta har varit möjligt under föregående läsåret men vi hoppas vi kan återinföra det igen.

Förebilder är viktiga och ett bra stöd i arbetet mot mobbning. Vi tar gärna emot förebilder utifrån. Fotbollsspelare från IFK och Åland United kunde med fördel hålla i de gemensamma rastaktiviteterna för att locka med ännu fler deltagare. Förebilderna kunde även fotograferas till planser där de visar begreppen: stopp, hej, kom och förlåt som belystes under projektet LikaOlika.

Under läsåret kommer vi att fortsätta arbetet med att implementera vår värdegrund KRAFT där orden respekt och trygghet ingår.

Elever i behov av stöd i skolan – elever med åtgärdsprogram:

Man kan konstatera att antalet elever i Ytternäs skola som erhåller samordnad specialundervisning är cirka 40 st.

Elevhälsogrupp

Grundskolans elevhälsogrupp ansvarar för planeringen, utvecklingen, genomförandet och utvärderingen av barn- och elevhälsan. I gruppen behandlas ärenden på ett allmänt och gemensamt plan men även frågor som berör enskilda elever. Elevhälsogruppen samarbetar med den pedagogiska personalen i ärenden som gäller utredning av stödbehovet av specialpedagogiskt och mångprofessionellt stöd enligt 19–20 § i del III i LBG.

Grundskolans elevhälsogrupp leds av skolans rektor eller biträdande rektor.

I grundskolans elevhälsogrupp kan ingå:

- lärare
- kurator
- psykolog
- skolhälsovårdare
- speciallärare
- elevhandledare

Vid behov kan gruppen bjuda in elever, vårdnadshavare, grundskolans personal och andra sakkunniga/berörda beroende på ärendet som behandlas. Personal inom barn- och elevhälsan kan konsultera samarbetspartners i frågor som berör enskilda elever, till exempel barnskyddet, den specialiserade sjukvården eller polisen.

Beskrivning av elevhälsogruppen:

Medlemmar i Ytternäs skolas elevhälsogrupp läsåret 2021-2022:

Rektor Andreas Wiklund (ordförande och sekreterare)

Speciallärare Tina Dahlén

Speciallärare Gun Josefsson (ht 21)

Speciallärare Camilla Hellström (vt 22)

Skolpsykolog Jonna Brunnsteiner/Mikaela Mattsson

Skolhälsovårdare Gunilla Fagerlund-Urvas

Elevhälsogruppens mötesrutiner:

Skolans elevvårdsarbete leds av respektive skolas elevhälsogrupp. Gruppen har mandat att ta beslut gällande elevers olika behov av stöd och hjälp för skolgången samt gällande den sociala hälsan.

Arbetet styrs av grundskollagen och förordningen, läroplanen och arbetsplanen samt av övriga lagstadgade områden som rör barn och ungdomar (ex barnskyddslagen).

Arbetets grundstruktur:

Gruppen består av:

biträdande rektor (ordförande), rektor, studiehandledare, kurator, hälsovårdare, skolpsykolog.

Berörd speciallärare kallas in enligt behov.

Mötetid och rutiner:

Alla ojämna veckor på tisdagar kl. 08.00-09.00.

Jämna veckor på tisdagar kl. 08.00-09.00 träffas rektor och speciallärare för att förbereda och planera de ärenden som ska behandlas på elevhälsogruppens möten.

Leds och sammankallas av:

Biträdande rektor

Sekreterare:

Rektor

Mötets agenda:

- 1) Anmälda elevvårdsärenden
- 2) Uppföljning av förra mötets ärenden
- 3) Övriga ärenden

Arbetets organisering:

Det är ordförande (biträdande rektor) som är sammankallar till mötet. Kallelsen läggs ut i Wilma. I kallelsen finns elevärenden som lärare anmält. Innan ett ärende behandlas i elevhälsogrupperna ska läraren ha gjort en pedagogisk bedömning samt fått ett samtycke av vårdnadshavare att lyfta ärendet.

Ordförande för gruppen fungerar som skolans kontakt utåt till olika samarbetspartners och leder hela EHG-arbetet.

Protokollet:

Rektor fungerar som sekreterare. Protokollet skrivs under fliken "elevvård" görs i Primus direkt vid mötet. En förteckning på elever (alla agendor) som har tagits upp under elevhälsogruppernas möten sparas i Speciallärarens arkiv.

Övriga medlemmar i gruppen:

Skolpsykolog utgör kontaktlänk till BUP. Skolhälsovårdare utgör kontaktlänk till ÅHS. Skolkurator utgör kontaktlänk till Kommunernas socialtjänst kf (KST). Speciallärare utgör kontaktlänk till talterapi.

Givetvis är alla inblandade även kontaktlänk till elev och förälder, men varje yrkesgrupp i elevhälsogrupperna bör vara en länk vidare mot det expertområde dit den hör. Detta för att underlätta samverkan med andra aktörer/samarbetspartners. Nätverksmöten med samarbetspartners som tex BUP och barnskyddet bör alltid återrapporteras till skolans EHG-grupp.

Rätt till barn- och elevhälsa

Kontakt till barn- och elevhälsan

En elev ska ha möjlighet till ett personligt samtal med någon från barn- och elevhälsan senast den sjunde arbetsdagen efter att eleven eller vårdnadshavaren bitt om det. I brådskande fall ska möjlighet till ett samtal ges senast nästa arbetsdag. En elev kan hänvisas till barn- och elevhälsans tjänster på eget initiativ eller på initiativ av en vårdnadshavare, lärare, representant inom barn- och elevhälsa eller annan person med insikt i elevens situation.

Personal inom barn- och elevhälsan stödjer eleven, och deras familjer genom att träffa eleven, erbjuda rådgivning och handledning till familjerna, konsultera grundskolans personal och delta i elevhälsoarbete som främjar välbefinnandet för grupperna/klasserna och hela enhets/skolans gemenskap. Barn- och elevhälsan samarbetar med socialvården och hälso- och sjukvården och kan vid behov hänvisa elever vidare för ytterligare stöd.

Rutiner för kontakt till barn- och elevhälsan:

Skolans personal har det primära ansvaret för att värna om välmående i skolgemenskapen. Målet är att tillsammans med hela skolgemenskapen skapa en god verksamhetskultur som garanterar en trygg och hälsosam lärmiljö för eleverna. Då någon i personalen blir uppmärksam på att en elev har behov av individuell elevvård kontaktar läraren elevhälsogrupperns ordförande (rektor) så att ärendet tas till behandling på följande möjliga möte. Innan ett ärende kan lyftas på ett möte behövs vårdnadshavarens samtycke. Om en elev har ett akut behov av elevhälsotjänster försöker man ordna det så fort som möjligt, om inte samma dag så genast dagen därpå. Skolkurator jobbar alla dagar på skolan.

Behandling av enskilda barn- och elevhälsoärenden

Vid behandlingen av ett ärende som gäller en elev eller en grupp elever ska bestämmelserna om elevernas samt deras vårdnadshavares ställning inom barn- och elevhälsan beaktas (12 §, del IV), i det fall enskilda elever kan identifieras. En medlem i elevhälsogruppen får inte använda de sekretessbelagda uppgifter som han eller hon får tillgång till som medlem i gruppen för något annat ändamål än barn- och elevhälsan.

Enskilda elevärenden kan innebära ordnande av vård, specialdiet eller medicinering som krävs på grund av elevens sjukdom. I grundskolorna ordnas den vård, specialkost eller medicinering som vården av en elevs sjukdom förutsätter. Den vårdande instansen ansvarar tillsammans med vårdnadshavaren för att ordna den vård och medicinering i skolan som behövs för vården av elevens sjukdom.

Rutiner för enskilda elevhälsoärenden:

Då skolpersonal deltar på nätverksmöten anordnade av andra aktörer i nätverket kring en elev skrivs ett protokoll. Anordnaren av nätverksmötet ansvarar för protokollföringen och distributionen av protokollet till samtliga parter i nätverket. Ur protokollet framkommer en plan och överenskommen ansvarsfördelning för fortsatt arbete kring eleven.

Barn- och elevhälsa i samband med disciplinära åtgärder

Skolan ska se till att nödvändig barn- och elevhälsa ordnas för en elev som påförts disciplinär åtgärd eller avstängts för viss tid (71–72 §, del III i LBG). Elevhälsotjänster i samband med disciplinära åtgärder ska beskrivas i den skolvisa handlingsplanen för fostrande samtal och disciplinära åtgärder.

Barn- och elevhälsotjänster

Barn- och elevhälsans tjänster omfattar psykolog- och kuratorstjänster, stöd för elevers utveckling och lärande, samt rådgivningstjänster för skolhälsovård för elever i grundskolan.

Skolhälsovårdaren är expert på att främja hälsa i skolan. Hälsovårdaren ger råd i hälsofrågor, gör hälsoundersökningar av eleverna årskursvis enligt planen för skolhälsovården. **Läkaren** är en medicinsk expert inom barn- och elevhälsan och samarbetar med hälsovårdaren i skolan. Läkaren genomför hälsoundersökningar osv. enligt plan. Läkaren hänvisar också elever till vidare undersökningar enligt behov och ger remisser till fortsatt vård. För barn under läropliktsålder ordnas läkartjänster via bland annat barnrådgivningen vid Ålands hälso- och sjukvård.

Barn- och elevhälsan samarbetar med Ålands hälso- och sjukvårds skolhälsovårdspersonal. För barn under läropliktsålder ordnas barnrådgivningstjänster via Ålands hälso- och sjukvård.

Information om skolhälsovården

1. Tillgänglighet till läkare och skolhälsovårdare.

Läkarresurserna baseras alltid på antalet elever i åk 1, 5 och 8 eftersom dessa årskullar har lagstadgad rätt att ses av läkare med fokus på tillväxt, utveckling och trivsel. I praktiken innebär det 20 min/elev. Det medför ungefär för Strandnäs skola 2-3 dagar/månad, Övernäs skola 5h var annan/var tredje vecka, Ytternäs skola 5 dagar/skolår.

Förälder/anhörig kan alltid delta och närvara vid läkarbesöket på skolan. Hälsovårdarna kan i viss mån konsultera skolläkare utöver dessa tider.

Hälsovårdare finns på Ytternäs skola ca 2 dagar/vecka, på Övernäs ca 4 dagar/vecka, Strandnäs ca 4 dagar/vecka.

2. Barn- och elevhälsa - enskilda elever, samarbete och utveckling.

Hälsovårdarna planerar varje år att hinna träffa alla elever för ett hälsobesök. Detta kan innebära stor variation från år till år, beroende på bland annat samhällssituationen, men även riktlinjer från THL, som vi alltid behöver följa.

Eleverna i åk 1, 5 och 8 erbjuds en utvidgad hälsoundersökning, som innebär att förälder svarar på en hälsoenkät gällande sitt barn. Dessa elever reserverar vi ca 40 min per elev för. De blir även erbjudna en träff med skolläkare.

Hälsobesök för övriga elever reserverar vi ca 20 min/elev för.

Nya vaccinationer som rekommenderas från THL försöker hälsovårdaren hinna med under året, ibland vid elevens enskilda besök, ibland som planerad kampanj, senast har HPV-vaccinet varit aktuellt till en utvidgad grupp.

Hälsovårdaren försöker vara lyhörd för trender och behov inom skola/samhälle för att anpassa verksamheten, samtidigt som THL reglerar verksamheten genom lagstiftning.

Hälsovårdaren samarbetar ofta med olika aktörer inom skola och övrig hälso- och sjukvård, tex skolkurator, psykolog, läkare, KST, Folkhälsan, fältarna, via EHG samt ibland krisgrupp på skolan.

Uppföljning och utveckling av barn- och elevhälsan sker oftast på basen av det som framkommer vid enskilda hälsoundersökningar med elever, trender och behov som uppstår i de åländska skolorna behöver vi anpassa oss till.

Arbetstidsfördelningen uppskattas till direkt elevkontakt 60%, administrativt arbete 40%.

Av dessa 60% är planerade besök ca 75%, spontana "drop in"-besök 25%.

Kuratorn är en expert inom socialsektorn som arbetar i barnomsorgen och grundskolan. Arbetet innefattar att ta upp utmaningar i anslutning till elevernas skolgång och välbefinnande och bedöma behovet av psykosocialt stöd. Kuratorn erbjuder eleven och deras närstående stöd för och råd om till exempel barnets/elevens beteende, sociala relationer, känslolivet, familjesituationen och fritiden. Vid behov begär kuratorn stöd av andra parter för eleven och vårdnadshavaren, eller rekommenderar tjänster utanför grundskolan. Kurator har inte krav på journalföring.

Information om enhetens kuratorstjänster

Ytternäs skola har kurator 2 och en halv dag/vecka.

Måndag: 08.00-16.00

Tisdag: 08.00-16.00

Onsdag: 08.00-12.00

Enskilda samtal, grupper, deltar i skolans elevvårdsgrupp och krisgrupp. Samarbete med föräldrar tex stöd, råd, söker bidrag från ideella organisationer. Samverkar med andra myndigheter tex barnskydd, fältare, BUP, polis och ideella organisationer.

Samarbete med skolpersonal som lärare, hälsovårdare, skolcoach (åk 7 till 9) och personal inom fritidsverksamheten. Samarbetsträffar med skolkuratorer på Åland. Överföring till gymnasiet studerandehälsan.

70% enskilda samtal.

30% grupper, föräldrakontakt, samverkan, möten och planering.

Samverkan vid överföring av elever från åk 6 till åk 7.

Samverkan vid överföring av elever från barnomsorg till skola.

Nya skolpsykologenheten. Mariehamns stad fungerar från och med den 1.1.2021 som huvudman för den nya skolpsykologenheten som är gemensam för Mariehamn, norra Åland, Södra Åland och skärgården. Vid full bemanning består enheten av 6 stycken skolpsykologer. Skolpsykologenheten jobbar inom både grundskola som barnomsorg.

Skolpsykologen fungerar som expert inom psykologi i grundskolan och hämtar psykologiskt kunnande till verksamhetens vardag genom att erbjuda utvärderings-, konsultations- och rådgivningstjänster. Skolpsykologens arbete omfattar utveckling, inlärningssvårigheter, problem med

uppmärksamheten eller skolarbetet, eller problem med känslolivet. Målet är att ge eleverna, vårdnadshavarna och pedagogerna mera kunskap och en bättre helhetsuppfattning om situationen och att hjälpa dem att planera och verkställa behövliga stödåtgärder. Psykolog har krav på journalföring i enlighet med lagen om klient- och patient.

Information om enhetens psykologtjänster

Skolpsykologen är tillgänglig (per telefon) dagligen för grundskolan. Skolpsykologen är fysiskt på plats i verksamheten enligt överenskommelse.

Skolpsykologerna arbetar utifrån en tregradig prioritetsordning gällande arbetsuppgifter. Den är beroende av bemanningsgrad.

Bemanning:

låg (1-2 psykologer i arbete)

nöjaktig (3-4 psykologer i arbete)

god (5-6 psykologer i arbete)

Denna ordning tydliggör för skolpsykologerna och verksamheten vilka arbetsuppgifter som är centrala. I ett läge när det råder låg bemanning är utredningsarbetet prioriterat. Detta eftersom skolpsykologen är den enda som kan utföra detta. Deltagande i elevvårdsgruppernas möten är viktigt även om det kan finnas behov av att närvara mer sällan och att de möten som hålls med skolpsykologen närvarande också förbereds med tanke på detta. Fall som lyfts ska ha en tydlig frågeställning och insatser ska redan ha gjorts och utvärderats. Stödsamtal, handledning, intern utbildning, konsultationer samt organisatoriskt arbete ges en lägre prioritet.

I ett läge när det råder nöjaktig bemanning föreslås att handledning, utbildning och organisatoriskt arbete tillkommer som prioriterade arbetsuppgifter.

I ett läge när det råder god bemanning tillkommer stödsamtal till övriga arbetsuppgifter. När bemanningsgraden är god kan också skolpsykologen i större utsträckning delta i elevvårdsmöten och nätverksmöten, samt jobba förebyggande med gruppinsatser.

Övrig personal inom enheten kan ha olika roller för att främja skolans trygghet och det allmänna välbefinnandet. Samarbetet mellan den övriga personalen, elevhälsogruppen och pedagogisk personal är avgörande för att skapa en fungerande verksamhet. För ett gott samarbete behöver det finnas rutiner och tydlig ansvarsfördelning.

Alla vuxna i skolan är elevvårdare och behöver bemöta eleverna på ett positivt sätt. Våra skolor ska kännetecknas av värme och struktur så att eleverna i vår skola ska känna sig trygga. Våra assistenter samarbetar tillsammans med lärare kring elever. Tröskeln att kontakta elevhälsogruppen är låg. All pedagogisk personal har möjlighet att konsultera elevhälsogruppen på skolan. Skolcoach finns till för elever i årskurserna 7-9. Deras lågtröskelverksamhet riktar sig till elever i olika typer av svårigheter. Skolcoacherna för ärenden vidare till elevhälsogruppen vid behov. Fritidsföreståndaren samverkar i överföringen från barnomsorg till grundskola. Föreståndaren bjuds även in till elevhälsogruppernas möten vid elevärenden som även berör fritidsverksamheten.

Samarbete inom barn- och elevhälsan

Samarbete med utomstående

Verksamheten inom barn- och elevhälsan genomförs som ett sektorsövergripande samarbete mellan huvudmannen för grundskolan, Ålands hälso- och sjukvård, socialväsendet samt vid behov andra samarbetspartner.

Samarbete med eleven och deras vårdnadshavare

Eleven och vårdnadshavaren, inklusive hemundervisade elever och deras vårdnadshavare, ska årligen informeras om elevhälsotjänster som finns att tillgå och anvisas om hur man kan anlita dem. Eleven och vårdnadshavaren ska få vara delaktiga i barn- och elevhälsans arbete. Kunskap om hur barn- och elevhälsan jobbar sänker tröskel för att ta kontakt då det uppstår behov för det.

Barn- och elevhälsans insatser genomförs i samverkan med eleven och hans eller hennes vårdnadshavare. Elevens egna önskemål och åsikter ska i enlighet med hans eller hennes ålder, mognad och övriga personliga förutsättningar beaktas i åtgärder och avgöranden som gäller honom eller henne. När elevhälsogruppen behandlar ett enskilt elevhälsoärende ska behandlingen grunda sig på elevens samtycke, eller om han eller hon inte har förutsättningar att bedöma betydelsen av sitt samtycke, på vårdnadshavarens samtycke. En elev får med hänsyn till sin ålder, mognad och övriga personliga förutsättningar samt sakens natur, av vägande skäl förbjuda att hans eller hennes vårdnadshavare deltar i behandlingen av ett elevhälsoärende och förbjuda att sekretessbelagda elevhälsouppgifter som gäller honom eller henne lämnas ut till vårdnadshavaren, om detta inte klart strider mot elevens intresse. Vårdnadshavaren har inte rätt att förbjuda en minderårig att använda elevhälsotjänster.

Elever och vårdnadshavare ska informeras om och ges möjlighet att delta i planeringen och utvärderingen av barn- och elevhälsan tillsammans med grundskolans elevhälsogrupp. Då det gäller individuellt riktad barn- och elevhälsa inleds samarbetet med eleven och vårdnadshavarna genast då det uppstår oro, och man planerar och utvärderar stödet tillsammans med dem. Elever, vårdnadshavare och samarbetspartner informeras om principerna och praxis för barn- och elevhälsan bland annat på elevhälsogruppens möten, föräldrakvällar och i verksamheten/klasserna. Barn- och elevhälsoplanen publiceras på kommunens/enhetens/skolans webbsidor och vårdnadshavarna har möjlighet att ge respons och idéer för att utveckla barn- och elevhälsan.

Hemundervisade elever finns med i Primus. Kontaktuppgifterna är tillgängliga via bildningskansliet ifall att behov av kallelser till barn- och elevhälsan finns. Skolornas skolhälsovårdare kontaktar vårdnadshavarna till hemundervisade elever när behov finns.

ÅHS elevtandvård skickar ut kallelser per brev till vårdnadshavare.

Mariehamns stads plan för barn- och elevhälsa publiceras på stadens hemsida www.mariehamn.ax.

Samarbete gällande stöd för lärande och skolgång

Stöd för lärande och skolgång innefattar lösningar för skolan som helhet, för vissa grupper och för enskilda elever i behov av stöd. Varje elev i grundskolan har rätt till adekvat handledning och stöd. Tidiga insatser för att stöda elevens lärande är viktiga. Eleven ska få tillräckligt stöd genast när behovet uppstår och det är därför viktigt att redan i ett tidigt skede identifiera svårigheter och andra faktorer, både tillfälliga och långvariga, som kan hindra och försvåra skolgång och lärande.

Stödet för elevens lärande och skolgång ordnas på tre olika nivåer - *allmänpedagogiskt, specialpedagogiskt och mångprofessionellt stöd*. Stödbehovet ska regelbundet följas upp och vid behov anpassas genom att stödet ökas eller minskas.

Elevhälsgruppen deltar i behandlingen och beredningen av beslut gällande stöd för lärande och skolgång och bidrar vid behov med handledning och råd till lärare och pedagogisk personal kring hur stödet för lärande kan förverkligas.

Rutiner för samarbete mellan barn- och elevhälsa och skolpersonal:

Då det verkar som det allmänpedagogiska stödet inte är tillräckligt för en elev tar den ansvariga läraren initiativ till en pedagogisk bedömning. I bedömningen ingår en utvärdering av vilket stöd som fungerar och ska fortsätta och vilka stödåtgärder som behöver förändras. Därefter anmäler läraren ärendet till skolans elevhälsogrupp. Då ett ärende lyfts i elevhälsogruppen finns alltid ett samtycke av vårdnadshavare. Elevhälsogruppen bereder ärendet, föreslår vidare stödåtgärder och rektor fattar ett förvaltningsbeslut om överföring till specialpedagogiskt stöd. Ett åtgärdsprogram görs upp för eleven.

Om en elev trots allmän- och specialpedagogiskt stöd riskerar att inte nå målen i grundskolans allmänundervisning tar specialläraren initiativ till en pedagogisk utredning. Ärendet tas upp i skolans elevhälsogrupp som bereder ärendet vidare. Då ett ärende lyfts i elevhälsogruppen finns allt ett samtycke av vårdnadshavare. Den pedagogiska utredningen kan användas som grund för en individuell plan. Specialläraren/specialklassläraren ansvarar för uppgörandet av en individuell plan. Planen inklusive bilagor (pedagogisk utredning, utredning gjord av skolpsykolog, möjlig habiliteringsplan, möjligt utlåtande av sakkunnig) skickas till bildningschefen för beslut om mångprofessionellt stöd i ett eller flera ämnen.

Sekretess inom barn- och elevhälsan

Trots sekretessbestämmelserna har de som deltar i anordnandet och genomförandet av individuellt riktade elevhälsotjänster rätt att av varandra få och till varandra och till den myndighet som ansvarar för barn- och elevhälsan, lämna ut sådana uppgifter som är nödvändiga för att de individuella barn- och elevhälsotjänsterna ska kunna ordnas och genomföras. De har också rätt att få och till varandra, elevens lärare, rektor, biträdande rektor och utbildningsanordnaren lämna ut information som är nödvändig för att elevens undervisning ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Den som lämnar ut information måste överväga om det handlar om information som är nödvändig för att garantera elevens eller de övriga elevernas säkerhet. Informationen kan till exempel gälla en sjukdom som eleven har som måste beaktas i verksamheten. Även om det finns en lagstadgad grund för att lämna ut information är det, med tanke på samarbetet och förtroendet, alltid bäst att informera vårdnadshavaren innan sekretessbelagda uppgifter lämnas ut.

Utarbetande och förvaring av barn- och elevhälsojournaler

Individuella möten inom barn- och elevhälsan, som omfattas av landskapslagen (1993:61) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om patientens ställning och rättigheter, ska antecknas i en patientjournal och i andra journalhandlingar i enlighet med bestämmelserna i lag (1993:61).

Skolpsykologerna omfattas av denna lag och har journalföringsplikt medan kuratorerna inte omfattas av samma lag och har därmed inte journalföringsplikt.

Utvärdering och uppföljning av barn- och elevhälsan

Varje grundskola ska i planen för barn- och elevhälsan beskriva hur barn- och elevhälsan ska utvärderas och utvecklas. Skolans huvudman ska utvärdera utbildningen och delta i den utvärdering som landskapsregeringen beslutar om. Målsättningen med utvärderingen är att säkerställa att barn- och elevhälsan uppfyller lagen och förbättra förutsättningarna för en trygg verksamhet.

Utvärderingen av barn- och elevhälsan ligger som grund för den uppskattade behovet av elevhälsotjänster.

Skolorna utvärderar sitt arbete med barn- och elevhälsan i samband med att man upprättar planen för läsåret. Utvärdering sker kontinuerligt under läsåret och förändrade arbetssätt skrivs i planen i samband med att planen uppdateras varje läsår.

Följande utvärderingar sker varje eller vartannat år i skolorna:

- KiVa skolas elev- och personalenkät (kartlägger mobbningsituationen samt hur eleverna mår)
- Hälsa i skolan åk 4, åk 5, åk 8 och åk 9 (kartlägger de flesta aspekter gällande elevernas hälsa)

Barn- och elevhälsoplanen uppdateras under september månad varje läsår.